

ÖNLEYİCİ PDR

Prof. Dr. Serap NAZLI

Ankara Üniversitesi

Önleyici PDR

Gelecekte istenmeyen olay ve durumları önlemek için şimdiden önlemler almak,

Gelecekte istenen olay ve durumları artırmak için bazı etkinliklerde bulunmak.

Öğrenciden istenmeyen bir davranışı kaldırmak istiyorsanız, yerine bir davranış yerleştirmeniz gerekir!!!

Sönme ve Pekiştirme !!!

Teknoloji bağımlılığını söndürmek için sporu pekiştirmek 😊

Akran zorbalığını söndürmek için etkili iletişim becerisini kazandırmak 😊

Gelişimsel PDR, öğrencilerin gelişimini destekleme ve olası problemleri önleme odaklı bir modelidir.

Gelişimi destekleme ???

Önleme????

Gelişimsel PDR hangi becerileri önemser?

Kişisel-sosyal gelişim ?????

Eğitsel gelişim ?????

Kariyer gelişimi ?????

■ **Beceri eğitimi programları ile öğrencilere kazandırılan YAŞAM BECERİLERİ:**

- Kendini tanıma,
- kendine değer verme,
- kişiler arası etkili iletişim kurma,
- kendi davranışlarını kontrol etme,
- etkili öğrenme ve ders çalışma,
- kariyer planlama,
- başa çıkma becerileri,
- amaç belirleme becerileri,
- karar verme - problem çözme becerileri vb. kazandırmayı hedefler.

21. yüzyıl becerileri!!!! (MEB 2023 Vizyonu)

3 konuda önleyici programlar daha yaygındır:

- Şiddet/zorbalık,
- bağımlılık,
- cinsel eğitim.

Bağımlılık
aklı ve iradeyi
çalışmaz hale getirir.

BAĞIMLI ÇOCUK VE ERGEN

Suça karışma

İzmir'de 15 yaşındaki H.K., öğretmenini bıçaklayarak öldürdü.

İstanbul'da ise 3. sınıf öğrencisi bir kız çocuğu, 5 buçuk yaşındaki Eren B.'yi tuvalette ıslatıp dövdü.

Son günlerde meydana gelen bu olaylar Türkiye'de şiddete karışan çocukları gündeme getirdi.

Güvenlik birimlerine **2015 yılında** gelen veya getirilen çocuk sayısı 303 bin 213 oldu.

2015 yılında emniyete gelen çocukların %46,9'unun mağdur, %39'unun suça sürüklenen, %5,8'inin ise kayıp

İstatistik

- Emniyet ve Jandarma teşkilatlarının, Türkiye İstatistik Kurumu'na (TÜİK) rapor ettiği verilere göre,
- 2008 yılında 62 bin,
- 2009'da 69 bin,
- 2010'da 83 bin,
- 2011'de 84 bin,
- 2014'de 117 bin,
- 2015'da 118 bin çocuk suça karıştı

OECD raporu: En mutsuz öğrenciler Türkiye'de

OECD PISA 2015 'Öğrenci Refahı' raporu:
Mutsuzlukta ilk sıradayız

Öğrencilerin 1/3 mutsuz

Sınav kaygısı yüksek

Okul zorbalığı yüksek (%19)

PDR'de Önleme Düzeyleri:

- 1. Temel önleme**, toplumdaki tüm sağlık bozukluklarının olmasını veya tekrarlanmasını azaltmaya çabalar ve henüz etkilenmemiş kişiler ile çalışmayı hedefler.
- 2. İkincil önleme** çalışmaları henüz olmuş olayların süre ve sayı olarak yayılmasını engelleyen çabalardır.
- 3. Üçüncül önleme** ise sorunların sonucunda oluşan bozuklukları, eksiklikleri azaltmayı hedeflemektedir. Tedavi/sağaltımı da içerdiği için geleneksel modellere dayanmaktadır.

Üç Düzeyde (temel, ikincil, üçüncül) Önleyici Program Örneği=**Zorbalık**

- Okul yönetimi ile ortak çalışma anlayışının geliştirilmesi (koordinasyon)
- Zorbalık konusunda veri toplama
 - *Okulda zorbalığa maruz kalan öğrencilerin oranının belirlenmesi*
 - *Nerede*
 - *Hangi saatlerde*
- Güvenlik personeli ve nöbetçi öğretmenler ile toplantılar düzenleme, rol ve sorumluluklarını belirleme
- Amaçların belirlenmesi ve uygun PDR programın seçilmesi ya da geliştirilmesi

Temel Önleme

- Temel yaşam becerilerinin tüm öğrencilere kazandırılması aktarılması (Sınıf rehberliği)
- Eş zamanlı olarak aile ve öğretmen bilgilendirilmesi (konsültasyon)
- Akran yardımcılığı ile model öğrencilerin eğitilmesi
- Öğrencilerin zorbalıkla baş etme konusunda bilgilendirilmesi (sınıf rehberliği & akran yardımcılığı)
- Zorbalığın en çok olduğu yerlerin gözetim altında tutulması (kamera)
- Teneffüs ve öğle tatilinde öğrencilerin gözlenmesi ve herhangi bir olayda hemen müdahale edilmesi,
- Üniversite, RAM vb kurumlardan süpervizyon alınması,

İkinci düzey önleme

- Zorbalık mağduru öğrencilerin belirlenmesi ve **grup ya da bireysel danışma** yapılması
- Zorba öğrencilerin ve bu davranışı gösteren öğrencilerin ailelerinin eğitilmesi (ebeveyn konsültasyonu)
- Gerekirse havale

Üçüncü düzey önleme

- Zorba davranış gösteren öğrencilerin, başkalarına gözdağı vermeden, arkadaş edinme becerilerinin geliştirilmesi
 - *Atılganlık eğitimi*
 - *Öfke kontrol eğitimi*
- *Gerekirse havale*

Temel Önleme:

Sınıf rehberliği (yaşam becerileri)

Psikoeğitim (kişisel-eğitsel-mesleki gelişim)

Ebeveyn-öğretmen konsültasyon
(etkili iletişim vb)

Akran yardımcılığı (akran eğiticiliği,
akran mentörlüğü, akran asistanlığı)

Koordinasyon

İkincil Önleme:

Sınıf rehberliği (zorbalık, bağımlılık)

Psikoeğitim (sınav kaygısı,
boşanmaya uyum)

Konsültasyon (zorbalık, bağımlılık)

Akran yardımcılığı (Arabuluculuk)

Koordinasyon

Üçüncül Önleme

Psikoeğitim (problem davranışlar, zorba/mağdur öğrencilere yönelik)

Konsültasyon (zorba/mağdur öğrencilerin ebeveynlerine, öğretmenlere etkili baş etme yöntemleri)

Koordinasyon

TEŐEKKÜRLER

Kaynak:

Nazlı, S. (2016). Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programı. 6. Baskı, Ankara: Anı Yay.

Nazlı, S. (2014). Akademide Yaşam Becerileri Eğitimi. Ankara: Anı Yay.